

Kun maailmantalous heikkenee, monia houkuttelee PETOS

24.10.2024 6.00

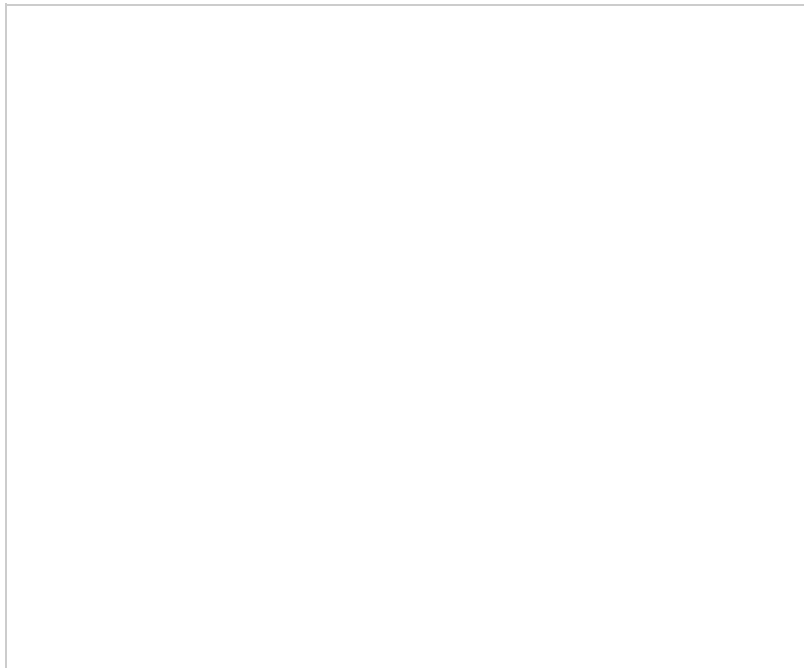
Huono taloudellinen tilanne ja petoksien lisääntyminen on usein yhdistetty toisiinsa. Varmaa tietoa ei kuitenkaan ole siitä, onko asioilla yhteyttä.

Myös liian suuri matkalasku voi olla petos. Oletus saattaa johtua siitä, että yritykset tarkkailevat rahavirtojaan tarkemmin ja näin myös huomaavat väärinkäytökset. Tai petoksista uutisoidaan enemmän muun negatiivisen talousuutisoinnin yhteydessä. Ehkä käytössä on hienompaa teknologiaa petosten paljastamiseksi, tai internet levittää uutisia laajemmalle ja nopeammin.

Kun ihmisten on vaikea täyttää perustarpeita, on oletettavaa, että petokset ja huijaukset lisääntyvät. Monille huijaaminen ei ole helppoa, mutta kun lapsilla on nälkä tai kylmä ja vuokra pitää maksaa, ei nähdä muuta mahdollisuutta kuin rikollinen toiminta.

Yksittäisten kansalaisten ja organisaatioiden tekemien petosten välillä on eroja. Yksityiset ihmiset tekevät yleensä pieniä petoksia täyttääkseen perustarpeita, kun taas organisaatioiden petokset ovat suurempia eikä yleinen taloudellinen tilanne vaikuta niihin. Tekoja ohjaa ahneus ja vaikutukset ovat usein valtavia koskettaen ihmisjoukkoja.

Huonoina aikoina varastetaan bensaa autoista tai auton osia, joita myydään eteenpäin ja myös koteihin murtaudutaan useammin. Jotkut myyvät bensiiniä puoleen hintaan ostettuaan sitä varastetuilla pankkikorteilla. Joskus huoltoasemat eivät ilmoita varastetuista korteista, vaikka tietäisivät niistä. Kun raha on tiukalla, moni tavallinen kansalainen ostaa mieluummin halvemman menoveden ja tukee näin rikollista toimintaa.

Talouden heiketessä myös riski joutua identiteettivarkauden tai huijauksen uhriksi kasvaa. Vältä päästämistä tuntemattomia asuinpaikkaasi, jos et ole itse paikalla ja valvo heidän tekemisiään. Pysyttele autosi luona tankatessasi.

Väärennetyt taksikuitit ovat Yhdysvalloissa yksi suosituimmista petoksen muodoista.

Myös yrityksissä mietitään, aiheuttaako lama enemmän petoksia. Kysymykseen ei ole helppoa vastausta. Taloudellisen petoksen motiivi voi olla kuviteltu tai todellinen tarve, halu kostaa yritykselle, henkilökohtainen taloudellinen ongelma tai jokin muu.

Yhdysvaltalaisen tutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa johtajista uskoo huonon taloudellisen tilanteen lisäävän petoksia, silti suurin osa heistä ei tee asialle mitään. Vain noin 20 prosenttia tutkimukseen osallistuneista kertoi lisänneensä petosriskien arviointia ja valvonnan tiukentamista. Johdon tekemättömyys on ristiriitaista, kun he kuitenkin uskovat riskien olevan suurempia. Yritysten tulisi valvoa petoksia jatkuvasti, ei vain silloin kun riski on suurempi.

Kirjanpitäjät tietävät, että muutoin lainkuuliaiset kansalaiset tekevät petoksia matkakuluissaan. Samalla kun uusia ohjelmia asennetaan petosten löytämiseksi, yritykset raportoivat lisääntyneistä matkakuluihin liittyvistä petoksista. Eräs syy tälle voi olla se, että ihmiset eivät aina ymmärrä kuluista valehtelemisen olevan rikos. Tai he ajattelevat: "Jos haluan ostaa pari paitaa lapsille tai käydä hienolla päivällisellä, yritys on minulle sen velkaa, kun joudun olemaan tien päällä epämurkavissakin olosuhteissa." Yksi tunnetuimmista tapauksista on Hewlett-Packardin Mark V. Hurd, joka kavalsi yli 75 000 dollaria ankarissa olosuhteissa matkustaville työntekijöille.

Yhdysvalloissa petokset matkakuluissa nousevat miljardeihin dollareihin vuodessa.

Väärennetyt taksikuitit ovat Yhdysvalloissa yksi suosituimmista petoksen muodoista. Tämä johtuu osaksi siitä, että kuljettajat monissa kaupungeissa antavat kourallisen tyhjiä kuitteja. Myös kuluja valehdellaan. Esimerkkinä johtaja, joka saa lentää bisnesluokassa. Hän ostaa kyllä lipun, mutta vaihtaa sen kahteen turistiluokan paikkaan ja ottaa mukaansa vaimon tai tyttöystävän. He menevät syömään. Jos lasku on liian iso, hän ilmoittaa vieneensä asiakkaansa syömään. Johtajat voivat aiheuttaa petoksia myös välillisesti. Mitä enemmän he tuhlaavat, sitä todennäköisemmin alaiset kokevat olevansa oikeutettuja tuhlaamaan yrityksen rahoja.

Käsin täytettävät lomakkeet voivat myös auttaa petoksessa. Henkilö voi toivoa, ettei laskuvirhettä huomaa kukaan ja kirjoittaa 100 € + 100 €, yhteensä 300 €.

Skannauslaitteet ja laserprinterit tekevät kuittien väärentämisestä ja muokkaamisesta helpompaa. Eräs yritys ei vaatinut alle 25 dollarin takaisinmaksuille hyväksyntää. Kolmen vuoden aikana eräs työntekijä keräsi yli 100 000 dollarin arvosta "kuluja". Heikossa taloustilanteessa työntekijät saattavat etsiä tapoja kerätä ylimääräisiä kuluja. Myyntimiehen vanha sanonta kuvaa tätä hyvin: "Jos et saa myytyä, aja ympäriinsä, niin kilometrit korvataan sinulle."

Paras keino välttää petoksia on laatia organisaatiolle tarkat matkustussäännöt ja varmistaa, että työntekijät tietävät, mitä ne sisältävät.

